

# ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

N R. 9

92. ÅRGANG

19. APRIL

1 9 8 0

**Katolisisme med eller uten konturer?**

**Antonius Deutsch død**

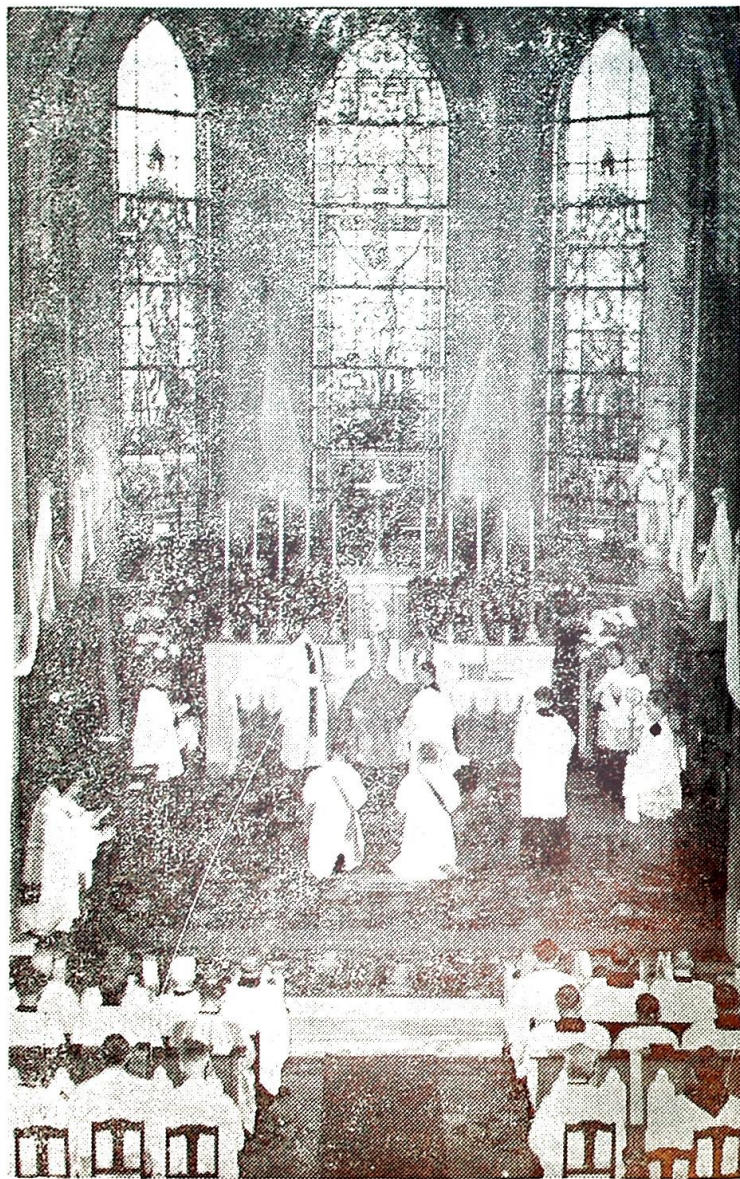
**Legmannsordner**

**Jøder, muslimer og kristne**

**Strammere kurs overfor teen-age ekteskap**



# Katolisisme med eller uten konturer



Det rituelle uttrykk har spilt en stor rolle i den katolske kirke gjennom historien.

Det *katolske!* — For de fleste nordmenn innebærer dette begrep vel nok en hel del fremmedartethet, noe som man stort sett trekker litt på skuldrene av, noe som ikke er helt i overensstemmelse med det det alminnelige menneske står for.

Å si at det *katolske* har noe med fremmedartethet å gjøre, henger sammen med historiske betingelser her

på plassen. Et faktum er jo at man *helst* ikke har villet vedkjenne seg den *katolske arv*, som umiskjennelig er en forutsetning for Den norske kirkes tilstedeværelse i blant oss den dag i dag.

Nå skjer det jo mangt og meget i nåtiden, og det går svært fort, slik at det faktisk kan være ganske vanskelig å følge med i hva som hender.

Et faktum er at det har hendt noe, og dette noe er nok så tydelig oppe i dagen. Det «er ikke som i gamle dager!» — Men ikke nok med det, vi taler åpent om samtaler mellom lutheranere og katolikker, ja også med baptister og gresk ortodokse, som plutselig ikke er så sære mere i katolske øyne. Det er som om den katolske kirke i de siste år har vært utsatt for en utglidning og en utjevning, som mere og mere har utvisket både konturer og identitet.

Man kan så diskutere om denne utglidning virkelig er en utglidning, eller det kanskje ikke snarere er en håndrekning og en tydelig understrekning av hva *virkelig katolisitet* i realiteten innebærer. Det er kanskje for tidlig rent historisk å prøve å tale om det og ikke minst forsøke å vurdere det; men det ser ut som om det som før i tiden var spesifikt katolsk, på en eller annen måte er blitt skjøvet til side til fordel for noe annet. Om dette annet så i høyere grad er en mer positiv og farbar vei, vil bare historien kunne dømme om.

Hvis man rent filologisk skal tale om katolisisme og katolisitet, vil man vel nok bli stilt overfor definisjoner i retning av, ... det på det pågjeldende sted *alminnelige*. Denne definisjon gjaldt stort sett i middelalderens religiøse Europa, når man taler om den romersk katolske kirke. Den gjør ikke det i dag. Den alminnelige på stedet annerkjente kirke i Norge, er Den norske kirke. Og det er jo et meget stort spørsmål om både Den norske kirke og Den romersk katolske kirke, vil si at over 90 % av alle nordmenn er katolikker! — De er jo ikke det.

Og — de er det jo slett ikke, når man skal til å gå litt i dybden med spørsmålet og peke på saker som for

de fleste katolikker må stå som noe som i særlig grad uttrykker katolsk folkelighet og katolsk praksis.

Hvor meget man så enn liker det eller ikke, så må man i dag konstatere, (det er mulig man om ti eller femten år vi si noe annet), at katolisisme er flere ting, og innebærer en mangfoldighet av uttrykk som må sies å ha oppstått på den folkelige religiøse opplevelsels-bakgrunn. At dette i seg selv innebærer noe positivt, og vitner om både folkets og kirkens vilje til *sammen* å finne uttrykksformer som dekker de oversanselige områder i menneskelivet, må man anse som positivt. Man må konstatere at katolisisme *blant annet* er læren om den mystiske tilkjernegivelse, åpenbaringen, og læren om de iboende tings vesen. At dette gir seg eller *kan* gi seg uttrykk i forvandlingen av visse ganske dagligdagse ting, — påkallelse av helgener og anvendelse av en særegen ritus ved denne eller hin anledning. Det er jo sikkert det, mange forbinder ved det særlig katolske, som man altså i dag har skjøvet til side for noe annet og kanskje viktigere.

La oss si det slik. Det finnes områder i den katolske praksis som er begrenset av menneskelige historiske tanker og uttrykk, og som det har vært den katolske kirkes praksis i århundrer å revurdere og kanskje «erstatte med noe annet», som mennesker på det pågjeldende tidspunkt bedre hadde mulighet for å forstå ut i fra både menneskelige og historiske betingelser.

På den måten må man sikkert også forstå å vurdere det som mange i dag vil kalle den katolske identitetskrise, med dens mangel på et uttalt katolsk kontur-omriss. De skarpe konturer med deres særegne uttrykksformer forsvinner til fordel for noe mere sentralt og *mere katolsk*, nemlig den *katolske sammenheng!* Troen på at enhver som med god vilje rekker hånden frem mot medmennesket i troen på at man med en slik gest rekker hånden frem mot Jesus Kristus, og at andre også hører hjemme på et eller annet sted i Herrens hus, og er velkomne der. Det er vel dette, som er

det spesifikt *katolske* i virkeligheten, fordi det er det som favner summen av alt det skapte og peker på den historiske virkelighet, at Gud har grepet inn i menneskets historie på en måte, som det er mulig for mennesker å begripe. Og det er også erkjennelsen av at mennesker, troende mennesker, har noe å si hverandre, og *sammen* må forkynne evangeliet om syndenes forlatelse. Det er den synlige erkjennelse av at det er noe som heter «de helliges samfunn», selvom dette sikkert også med dogmatiske definisjoner i bakhånden kan sies å være noe annet og mere dyptgående. Det er i hvert fall et tydelig og i høy grad synlig tegn på at et sådant begrep eksisterer og kan bli en realitet i verden.

Hvis man så kan si at den katolske kirke har mistet sin identitet og sine ytre konturer, så må man samtidig si at den katolske kirke i dagens historiske situasjon i sterkere grad

har pekt på sin virkelige identitet og sin virkelige dimensjon, nemlig som formidler av Kristi evangelium til *alle mennesker*. Og dette skjer ikke alene gjennom den katolske kirke som *organisasjon*, men sammen med andre samfunn som mener å ha samme oppgave. — Det er dette og ut fra dette blant annet, man må kunne forstå katolisismen og den katolske tradisjon i nåtiden.

C. S.s. R.



I anledning av biskop John W. Gran's 60 års dag har Legmannsrådet i Oslo katolske bispedømme oppfordret menighetene til å gi biskopen en gave. Man har inntil nå mottatt 12 000 kr., som ble overrakt biskopen ved en festlig tilstelning i bispegården i Akersveien den 9. april. — Det er ennå anledning til å sende et bidrag.



Bønn og lovprisning er et felleskristent element, selvom det kan anta forskjellige former.

REDAKSJONELT:

# Det med- menneskelige håp



*Kanskje kan man tillate seg å undres, kanskje, nå ja, det kan være det er en helt naturlig sak, den såkalte utvikling, som bestemmer det hele. Slik er det jo noen, som mener det. Men hvis man tar sitt utgangspunkt i den alminnelige utvikling, som sies å være så stor og ha så kolossal en fart på i våre dager, så må man vel undres.*

*For aldri noen sinne i den menneskelige historie har menneskelige krefter og evner nådd så langt og kommet opp på så høyt et nivå. Aldri før er det lyktes å undertvinge naturens krefter og utnytte nye veier som nettopp i dag. Og dog. Stadig vekk står både den menneskelige ånd og den menneskelige innstilling til medmennesket og til de menneskelige relasjoner og omgivelser på nullpunktet.*

*Det var helt naturlig for mennesker som kanskje levde i deres daglige tilværelse omgitt av alskens farer i urskogen, eller på bunnen av en dyp dal uten større samkvem med menneskelige individer, å se fienden i enhver form for levende skapning, som det kom i nærheten av.*

*Forholdene er ikke lenger slik. Sier vi da. Vi er jo kommet et skritt videre, påstår vi. Den retningen, som vi er kommet et skritt videre i er retningen av den menneskelige fornedrelses vei. For det er ikke lenger helt naturlig uvitenhet som driver oss, men direkte utspekulert nederdrettighet og ondskap, som er satt i system. For målet er ikke lenger det menneskelige fellesskaps goder, men goder for den som er i stand til å erobre dem, og som har råd til å stable et apparat på benene, som kan nå de mål man setter seg. Og ve den som kommer i veien!*

*Det er noen som er så uheldige. Kanskje er de blinde, eller kanskje dumme. Naive og barnslige må de i hvert fall være når de ikke alene kan se, men direkte påtar seg den oppgave å utfordre de almenmenneskelige krefter.*

*Det lød veldig heroisk, da biskop Romero forsvarte de fattige i San Salvador. Det var en absolutt heltmodig innsats han gjorde, da han pekte på at den menneskelige verdighet også har noe med den økonomiske fordeling å gjøre. Men det hjalp så lite i all den menneskelige fornedrelse og jakten etter de strategiske muligheter. Oscar Romero vil bli et navn som alle andre, som forsøkte å rope mennesker opp. Men ikke spor mere enn et navn blant en hel rekke andre. For det som må til for å endre det som Romero og andre kjempet imot er ikke blott en målsetting som enkelte setter seg fore og kanskje også innenfor et givet område i begrenset omfang er i stand til å gjennomføre, men det er en konsekvent holdningsendring hos et stort flertall av mennesker på jorden, som har evner, kapital og vilje til å bekjempe de krefter i mennesker som tillater at medmennesker lider nød, at medmennesker lever og dør som dyr og at medmennesker ikke sies å være verdige til å bli kalt medmennesker.*

*Å, unnskyld, ordet er galt anvendt. — Mennesker skal ikke BEKJEMPE! — Nei, mennesker skal GJØRE DET GODE. For i det begrep ligger det ingen utslettelse og fornedrelse, men innholdet i disse ord er det vesentligste i selve det å være til. I det ligger håpet om menneskers fremtid.*

Svend Aage Rasmussen

# Prefekt Antonius Deutsch SS. CC.

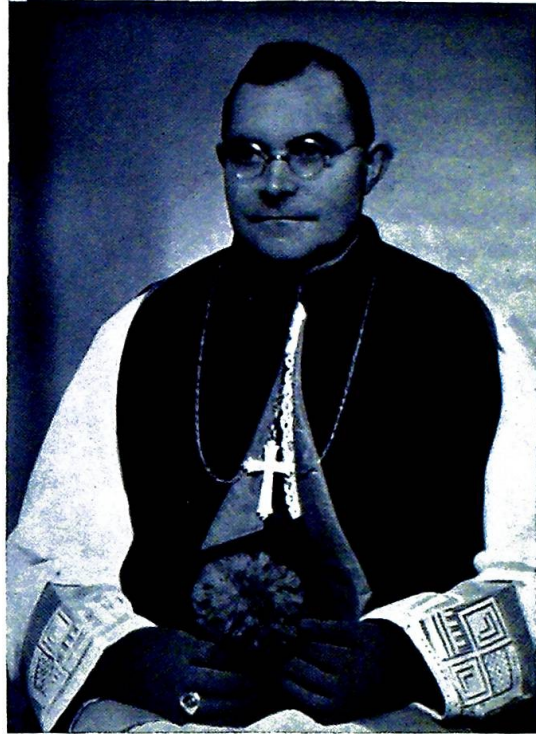
*Den 29. februar døde Mellom-Norges tidligere apostoliske prefekt, pater Antonius Deutsch, i Kloster Arnstein ved Koblenz, 84 år gammel. Han var prefekt i Mellom-Norge fra 1945 til 1953.*

Antonius Deutsch ble født i 1896 i Eitorf, ikke langt fra Köln. Under 1. verdenskrig kjempet han i en preussisk avdeling. Han fikk stadig noen av de mest farlige oppdrag, antagelig fordi han var katolikk. Han kom ut av krigen med livet, men ikke med helsen, i behold.

I 1919 trådte han inn i picpusordenen, og studerte i ordenens skolastikat. P.g.a. kulturkampen i 1870-årene måtte det legges utenfor landet, i Simpelveld i Nederland. I 1924 ble Deutsch presteviet, forøvrig samtidig med sin senere etterfølger i Midt-Norge, biskop Johannes Rùth.

Etter flere års virksomhet som kapellan i Tyskland, kom han i 1931 til Halden og Norge. Der ble han ikke lenge. Picpusordenen i Tyskland hadde samme år overtatt ansvaret for kirken i det nyopprettede prefektur Mellom-Norge, og tidlig i 1932 var Deutsch på plass som rektor for St. Elisabeth-søstrene i Trondheim. I 1935 ble han utnevnt til sokneprest i St. Olav menighet i byen, og til pro-prefekt under prefekt Cyprian Witte.

Som de andre tyske prester i Norge, viste pater Deutsch en prikkfri holdning under okkupasjonen. Som tysker hadde han en vanskelig stilling, men tok klart stilling mot nazismen og okkupasjonen, bl.a. i sin forkynnelse. I den forbindelse må nevnes den enorme hjelp som han fikk fra sin husholderske, Johanne Sandness. Det var på hengende håret at ikke Gestapo foretok seg noe drastisk mot ham. Da de kom engang for å snakke med ham/hente ham — vi vet ikke, — stakk han inn og hentet fram sitt jernkors fra 1. verdenskrig. — In Ordnung, sa gestapistene og gikk. Jernkorset under 1. verdenskrig hang



ikke på trærne, slik som under siste fase av siste krig. Etter krigen ble Deutsch innkalt til kong Haakon i Oslo slott og utmerket for sin innsats under krigen.

Kort etter krigen døde prefekt Cyprian Witte i Molde, bare 55 år gammel, og i desember 1945 ble Antonius Deutsch utpekt til hans etterfølger.

Antonius Deutsch var en dypt from mann. Han kunne be i timevis hver dag. Samtidig var hans fromhet nøktern, og helt fri for sentimentalitet. Han var preget av en veldig og visjonær optimisme for kirken i Norge. Denne optimismen virket oppløftende på hans omgivelser. Det var ikke lett å være katolikk på denne tiden, men Deutsch's pågangsmot og store vyer virket svært smittende, selv om han hadde en tendens til å sprengte den økonomiske ramme i sin planlegging.

Atmosfæren i Midt-Norge på den tiden var så godt som kjemisk fri for økumenikk, og der var vel ikke Deutsch bedre enn sine protestantiske kolleger, som han likevel godt kunne omgås med privat.

Han var meget godt likt i menighetene i Midt-Norge, p.g.a. sin enorme innsats i sjelesorgen, for alle grupper. Han la stor vekt på å presentere kirkens syn for de intellektuelle. Derfor gikk han så godt som hver lørdagskveld i Studentersamfundet og deltok i debatten til langt på natt. Studentene fikk stor respekt for denne mannen. Og morgenen etter var det messe.

I 1953, i forbindelse med 800-årsjubileet for erkebiskopstolen Nidaros' opprettelse, ble Mellom-Norge apostolisk vikariat. Prefekt Deutsch trakk seg tilbake p.g.a. sviktende helse og dro til Tyskland. Hans etterfølger ble biskop Johannes Rùth, biskop i Midt-Norge til 1974.

Prefekt Deutsch's tilbaketrekning var bare fysisk. I hele resten av sitt liv var han levende interessert i forholdene i Midt-Norge. I Tyskland arbeidet han i sjelesorgen frem til 1968, da han ble pensjonert, og bodde siden i picpusenes vakre kloster Arnstein mellom Koblenz og Limburg.

CT

U tfra den fruktbare forvirring som kristendommen har satt meg i, kan jeg fra tid til annen konstatere at katolikker er noe muffens noe i visse kretser. Kanskje det er slik i alle kretser; at noen er noe muffens noe. Eg veit ikkje, jeg har ikke artium og vil gjerne lære. Med vidåpne store blå (vakre) øyne, ser jeg meg rundt i det langstrakte landet Noreg, og jeg forundres og jeg forvirres. Som kunstner farer jeg til tider land og strand rundt, med kirkekonserter og egne tekster, jeg er en ikke helt ung skuespillerinne, og en 9 år gammel forfatter. Kanskje *det* er noe muffens noe. Og så er jeg kristen. DET er noe muffens noe, i visse kretser.

Engang skulle jeg være med i bønneforening for kristen enhet. Ved et tilfelle oppdaget jeg at KATOLIKKENE IKKE FIKK VÆRE MED! Jeg ble helt forskrekka og skrev i avisen, og fikk vite fra kloke teologer at de var enig med meg, men hvis katolikkene var med i kristen enhet, da ville noen andre *ikke* være med.

Nå er jeg med i forening og bønn for kristen enhet, og der er katolikkene med (selvfølgelig), så derfor er det noen ganske mange andre kristne som ikke VIL være med. Så det så.

Som kristen er jeg også ca. 9 år gammel og jeg ser og jeg lytter til ørene nesten faller av, fallera, fallera.

Plutselig får dirigenter ikke dirigere fordi de er katolikker, eller er det avisene som lyver? Noen ganger når jeg leser avisoverskrifter lurer jeg på om jeg kanskje er en kamel. Om det står det i avisen så tror jeg det kanskje i ca. femhundre sekunder. Det rareste er at jeg *er*. Og at dere *er*, katolikker og alle mulige og umulige slags mennesker. JEG TROR PÅ UNDRENE/DET FALLER MEG UENDELIG LETT/STAR JEG IKKE HER. (Eller sitter og skriver og rekker ut en hånd.) HAN, Mesteren selv, tok meg i hånden. Skulle vi ikke alle da kunne rekke hverandre hendene. Det er virkelig rare greier at *det* skal være så vanskelig. Jeg fatter mindre og mindre etter hvert som jeg lever og må snart regnes til de salige. Jeg

## La oss rekke hverandre hendene



tror egentlig mange kristne har det som jeg, vi ønsker et litt kraftig håndslag over landegrensene i Norge, selvom det er et langstrakt land. Shake hands folks, og bli ferdig med det! Eller rettere, begynn å snakke sammen. Jeg skulle ønske at kristne fra alle slags miljøer kunne se at vi er så *forskjellige*, men det spiller ingen rolle. Geitost eller Jarlsberger, det spiller ingen rolle.

— Det er klart som dagen er lys, sier min venn «Maler'n», og han ligger utenfor Blåkorsgården og drikker rødsprit. Ingen ideell tilstand, men han er kristen, og han rekker meg sin hånd. Han skjønner at jeg skjønner, at det er klart som dagen er lys at vi ikke klarer oss uten Kristus, Malern og jeg, derfor hender som mø-

tes. Måtte de møtes hendene, mellom kristne og kristne og ikke-kristne, så kunne vi bedre forstå at vi er så forskjellige. Det er Gud som har «Skyl-den» for det. Bare tvillinger er noen ganger helt like, nesten . . .

*Brett Borgen*

### C. HANSSENS

Trykkeri og Bokbinderi

Tlf. 13 056

FREDRIKSTAD

### HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-  
og Utstysforretning

TORNØGARDEN - BERGEN

# Legmannsordner

**H**elgener og ordensstiftere har inspirert mange til å forsøke å følge dem i alle fall et stykke på vei i evangelisk livsførsel uten «å gå i kloster». De ble medlemmer av en «tredje orden», og kunne fortsette å arbeide og bo som før, men leste tidebønner og deltok på flere måter i de religiøse ordeners åndelige liv. Dette fortsetter vel mange steder fremdeles. Men i en del land, særlig Frankrike, hører man nå mindre om de tredje ordener og mer om «des fraternités», brorskapsgrupper eller hva det kan kalles på norsk. De består altså av legfolk som kort sagt ønsker å vite om Evangeliet i verden og danner grupper til gjensidig hjelp og glede. Disse representerer for tiden i Frankrike åtte åndelige familier: fransiskanske brorskapsgrupper, dominikanske, Charles de Foucauld-grupper, osv. Alle er de tilsluttet forbundet G. V. E., «Les groupements de vie évangélique», (grupper for evangelisk liv), antallet er betydelig og vokser stadig. Alle er de besjelet av den samme idé, det samme ideal: Å leve Evangeliet i dag, vitne om denne glade nyhet i den verden hvor vi befinner oss.

Ved å lytte til Guds ord i samvær med medlemmene i gruppen blir det også en fornyelse av fellesskapsidéen, et behov som blir stadig mer merkbart både i kirken og i samfunnet ellers, ikke minst blant de unge. Og dette er jo en ekte evangelisk inspirasjon. Samtidig som medlemmene er solidariske og føler seg knyttet sammen i et felles mål, er de solidariske med sine respektive åndelige familier og disses grunnleggere. Denne vilje til samhörighet blir derved på en måte pluralistisk og vitner om mangfoldigheten i Guds folk.

## Karismatiske gaver

De religiøse ordener og deres avleggere, de tredje ordener og nå evangeliske grupper, er sprunget ut av grunnleggernes karismatiske gaver.

Men hva er en karismatisk gave?

I det store fellesskapet som er Guds folk, skjelner man mellom to slags gaver. Det kan være gaver som en person mottar for seg selv, Gud gir sin kjærlighet for denne enkeltes helliggjørelse. Men Guds folk er ikke en samling individer, det er en kommu-



nitet, og Gud kan gi «kollective nådegaver» eller karismer. Ordet karisme betyr nåde, gave, men i høyeste grad. For eks. var pave Johannes XXIII en karismatisk pave. Den gaven han fikk forandret hele Kirken. Han sammenkalte Konsilet, — det var ikke for sin egen helliggjørelses skyld.

I historiens løp har Kirken vært skeptisk overfor karismer, særlig i det 19. århundre da individualismen dominerte. Nå har gjenoppdagelsen av fellesskapsidéen gitt karismatiske gaver deres verdi tilbake. Således understreket kardinal Suenens på Konsilet den rolle disse har spilt i Kirken, og tok som eksempel særlig den hellige Frans av Assisi, som ble et tegn på en rik og mektig Kirkes tilbakevenden til Evangeliet, og St. Thomas som kom med lys og klarhet i en intellektuell krise.

Karismatiske gaver karakteriseres særlig ved at de er så forskjellige. Da de gis av Gud for å svare på behovene til den kristne kommunitet på

et bestemt tidspunkt i historien, varierer de fra en tid til en annen. Et annet kjennetegn er spontaniteten. En karisme er ny, skapende. Den springer ikke ut fra Kirkens hierarki, ikke fra en lovsamling, men av den oppfatning, den inspirasjon som et individ får av det Guds folk trenger. Den ryster i gamle vaner, den står ikke til tjeneste for den etablerte orden. Menn og kvinner som skal gjøre bruk av slike nådegaver i verden må lære å gjøre det på en god måte.

## Tilbake til kildene

Hvis de karismatiske gaver ikke blir kvalt av forskjellige årsaker, råder de over de nødvendige kilder til fornyelse. De store ordensstiftere var karismatikere, men deres ordener måtte ofte gå igjennom alvorlige kriser. Men fra tid til annen får de nytt liv som svarer til en bestemt epokes behov. Det som de forskjellige ordeners grunnleggere gjorde, må gjøre om igjen i dag. Det blir bare tilsynelatende et «arkeologisk» foretagende, den opprinnelige karismatiske gave gjenfinner sin kraft ved å svare på nåtidens rop om åndelig fornyelse.

Nå som verden forandres så fort, trenger Kirken mer enn noengang før å finne nye måter for å kunne formidle tro og kjærlighet. Det dreier seg ikke om reformer, men om å fremkalle nye evangeliske vekkelser. De allerede oppståtte evangeliske grupper kan være et av midlene.

M. D. Chenu, o.p.  
(Forkortet.)

# Pilegrimsferden

en det vi vanligvis legger opp til med Olsokfeiringen.

Samlingsdagene som arrangeres før Olsok, fra torsdag 24. til lørdag 26., vil vi prøve mest mulig å gi det samme preg som samlingsdagene tradisjonelt har. Stille, rolige dager bygget opp med laudes (morgenbønn) hver morgen, messe midt på dagen og vesper (aftenbønn) om kvelden. Dertil blir det enkel tekst- og billedmeditasjon, omvisning i Nidarosdomen, foredrag, og åpne hyggesamvær om kvelden.

Parallelt med samlingsdagene blir det et historisk seminar, der vi åpner dørene for byens interesserte. Vi har tenkt at de som deltar i samlingsdagene, kan gå på de foredragene de ønsker.

Søndag feirer vi ekumenisk gudstjeneste i Nidarosdomen, der biskop Gerhard Schwenzer preker, res. kap. Ole v. Gjerde forretter og metodistpastor Per Braathen deltar.

Før vi feirer vår egen høymesse i St. Olav om kvelden, holder vi en stor festmiddag, sannsynligvis i Erkebispegården. Til slutt søndag kveld er det konsert i Domkirken med utfremførelse av Ludvig Nielsens verk «Lilja», skrevet over det middelalderiske diktet av samme navn.

Mandag arrangeres det tur til Byneset kirke, der vi feirer messe før vi følger den gamle pilegrimsveien gjennom Bymarka tilbake til byen. Etter folkefest på Trøndelag folkemuseum, ber vi comletoriet i Domkirken før midnatt.

Så kommer selve Olavsdagen da vi drar til Stiklestad for å feire høymesse i vårt kapell like ved stedet der Hellig Olav falt. Om ettermiddagen får vi anledning til å se «Spelet om Heilag Olav» på friluftscenen på Stiklestad.

Hanne Berentzen

Olsok-komiteen har skiftet adresse til:

Hanne Berentzen, Skansegaten  
15, 7000 Trondheim.



Vi bærer tradisjonen med oss i vår vandring fremover. Når vi samles til 950-årsjubileet for Hellig Olavs død, er det nettopp for å gå et skritt fremover på vår pilegrimsvandring. Når vi innbyr til et historisk seminar med foredrag om Hellig Olav og en rik Olavstradisjon, er det for gjennom historien og gjennom Hellig Olavs eksempel å få inspirasjon og hjelp til å leve vår egen virkelighet, og bedre skjønne vår egen tid.

— Det er et tett og mangfoldig program som er satt opp for Olsokfeiringen i Trondheim og på Stiklestad, fra torsdag 24. juli til tirsdag 29. juli. Vi har prøvd å tilpasse programmet slik at man også har mulighet for å delta i «Olavsdagenes» arrangementer, ved siden av det vi selv arrangerer. Når vi har godtatt et tett program, er det ikke med tanke på at man skal få med seg alt, men at man skal kunne velge og vrake, litt mer



GUDSTJENESTER I HELGENE	Dialog messe	Høy- messe
OSLO: <i>St. Olavs domkirke</i> Akersveien 1 tlf. 20 72 26 - 20 72 44	lörd.: 19.00 sønd.: 9.30 (eng) 19.00	— 11.00 —
<i>St. Hallvard kirke</i> , Fransskanerne, Enerhaugt. 4, tlf. 67 23 83	8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i> , Dominikanerne, Neuberggaten 15, tlf. 55 07 71	9.00 18.30	11.00 —
<i>Vår Frue Villas kapell</i> , Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 55 81 21	9.00	—
<i>Grefsen kapell</i> , Glads vei 23, tlf. 21 23 55	9.00	11.00
<i>Lunden kloster</i> , Øvre Lunden, tlf. 212587		10.00
ARENDAL: <i>St. Franciskus kirke</i> , lörd.: 18.30 Tyholmen, tlf. 22 209 sønd.: 8.00		11.00
BERGEN: <i>St. Pauls kirke</i> , lörd.: 19.00 Christiesgt. 16, tlf. 21 54 10 sønd.: —		11.00
<i>Vår Frue Kirke</i> , Helleveien sønd.: 9.30		
<i>Florida kapell</i> , Nygaardsgt. 124	19.00	
DRAMMEN: <i>St. Laurentius kirke</i> , lörd.: 18.00 Cappelensgt. 1, tlf. 83 20 19 sønd.: 8.30		10.30
FREDRIKSTAD: <i>St. Birgitta kirke</i> , Kongensgt. 9, tlf. 11 438	9.00	11.00
HALDEN: <i>St. Peters kirke</i> , Kr'stian V's pl. 1, tlf. 81 168	9.00	10.45
HAMAR: <i>St. Torfinns kirke</i> , lörd.: 18.00 Torvgt. 113, tlf. 23 751 sønd.: —		11.00
HAUGESUND: <i>St. Josefs kirke</i> , Haraldsgt. 21, tlf. 23 195		11.00
HØNEFOSS: <i>St. Theresias kirke</i> , Vesterngt. 5, tlf. 11 381	9.00	11.00
KRISTIANSAND S.: <i>St. Ansgar kirke</i> , Kirkegt. 3, tlf. 24 225 lörd.: 18.00 sønd.: —		11.00
LILLEHAMMER: <i>Mariakirken</i> , lörd.: 18.00 We'demanngate 3 A, tlf. 52 550 sønd.: —		10.00
LILLESTRØM: <i>St. Magnus kirke</i> , Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	9.30	11.15
MOSS: <i>St. Mikael's kapell</i> , Ryggeveien 24, tlf. 51 038	—	17.00
PORSGRUNN: <i>Vår Frue kirke</i> , Sverresgt. 26, tlf. 50 793	8.30	11.00
STABEKK: <i>Maria kirke</i> , Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.30 19.00	10.45
<i>Eikeli kirke</i> , Veståsen 20, tlf. 24 25 69	9.30	10.30
STAVANGER: <i>St. Sviithuns kirke</i> , lörd.: 17.00 Dronningens gt. 8, tlf. 25 534 sønd.: 8.30 9.30		11.00
TØNSBERG: <i>St. Olavs kirke</i> , Sandefordsgt. 1, tlf. 11 949		11.00
VOSS: <i>St. Olavs kapell</i> Finne, tlf. 12 510		Efter avtale
TRONDHEIM: <i>St. Olavs kirke</i> Prinsensgt. 2a2 Biskopen og prestegården, tlf. 21 214	8.45 19.00	11.00 —
<i>St. Elisabeth hospital</i> , Ila, tlf. 21 670	6.15	—
KRISTIANSUND N.: <i>St. Eysteins kirke</i> , Fl'integt. 5, tlf. 72 779		11.00
LEVANGER: <i>St. Torfinns kirke</i> og <i>St. Eystens sykehjem</i> , Jernbanegt. 29		11.00
MOLDE: <i>St. Sunniva kirke</i> , Parkveien 23, tlf. 51 467		11.00
ÅLESUND: <i>Vår Frue kirke</i> , lörd.: 17.00 Nørvesund, tlf. 37 558 sønd.: 8.30		11.00
TROMSØ: <i>Vår Frue kirke</i> , Stor- gt. 94. Sogneprestens tlf. 84 277 lörd.: 18.00 sønd.: —		11.00
<i>St. Elisabethsøstrene</i> , Balsfjordgt. 35, tlf. 81 487 sønd.: 8.00		
BODØ: <i>St. Eysteins kirke</i> , Hernesveien 22, tlf. 21 783	8.15	10.30
HAMMERFEST: <i>St. Mikael kirke</i> , Salsgt. 52, tlf. 11 447	19.00	11.00
HARSTAD: <i>St. Sunniva kirke</i> , lörd.: 15.00 Skolegt. 4, tlf. 61 501 sønd.: —		10.30
NARVIK: <i>Kristi Kongekirken</i> , Håreksgt. 82		18.30
SELFORS: <i>Vår Frelsers kirke</i> , Skipper Nilsensgt. 21, tlf. 52 072		Efter avtale

## GENERALVIKAR TRER TILBAKE

Soknepresten ved St. Ansgars Kirke i København mgr. Ib H. Andersen, som også er generalvikar for bispedømmet København har gjennom et skriv til de katolske menigheter i Danmark meddelt, at han på grunn av situasjonen omkring professor Hans Küngs suspensjon som katolsk teologisk lærer, i samråd med Biskop Martensen har besluttet å tre tilbake som prest ved St. Ansgar.

Prelat Andersen mener ikke å kunne stå som leder av en menighet på domkirkenivå idet han medgir at han i mange saker sier seg enig i de synspunkter som dr. Küng står for. Mgr. Andersen mener ikke at han kan vareta embedet som sokneprest på forsvarelig måte så lenge det ikke har kommet til en avklaring mellom de kirkelige myndigheter og professor Küng, og det vil stride imot den menneskelige samvittighet og den kirkelige tradisjon å forkynde evangeliet på så svake premisser som å preke det ene og så i virkeligheten mene noe annet.

Biskop Hans L. Martensen har vist forståelse for generalvikarens synspunkt og innvilget hans avskjedsansøking til den dag, da en annen kan overta stillingen som sokneprest ved St. Ansgars Domkirke.

I anledning av Ib Andersens avskjedsøknad har Biskop Martensen også utsendt et memorandum, hvori han bl.a. peker på at mrg. Andersen forblir som generalvikar og som prest i den katolske kirke, men at man overveier å utnevne ennå en generalvikar som skal vareta de oppgaver, som prelat Andersen i sakens natur ikke kan påta seg.

### MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

**Georg og Otto Foerster**

Tlf. 21 69 06

## Fremtiden i våre hender

Angår dette oss som kristne?

Kristus har vist oss veien og i aller høyeste grad lagt vekten på de åndelige verdier: «Hva nytter det et menneske om det vinner hele verden, men tar skade på sin sjel?»

Vi kunne nevne en rekke andre eksempler fra Den hellige skrift, den barmhjertige samaritan, enkens skjerv, osv.

Nestekjærlighet og viljen til å dele med andre av et godt hjerte er noen av grunntankene bak Kristi forkynnelse.

De samme tanker, uttrykt på en moderne og aktuell måte ligger bak NY LIVSSTIL.

Det er på tide at alle kristne også våkner, FOR DETTE ANGÅR OSS!

Derfor har Legmannsrådet for OKB valgt temaet NY LIVSSTIL som emne for sitt vårmøte på MARIAHOLM I DAGENE 26. og 27. APRIL:

Er det nødvendig å måtte ta stilling til alle de kontroversielle spørsmål som ligger bak tittelen NY LIVSSTIL?

Svaret ligger visst i mangt og meget i den store belastning mange allerede føler. NY LIVSSTIL er kanskje svaret for noen av oss som ønsker å styre vårt liv, i stedet for viljeløst å la seg drive med den brede materialistiske strøm.

## Den nordiske valfart til Lourdes

22. til 29. august 1980

8 dages flyreise med full pension  
Pris: Kastrup/Lourdes tur-retur, på hotel ..... d.kr. 2750,—  
Særpris for syge og handicappede,  
på «Accueil Ste Bernadette» ..... d.kr. 1875,—

Valfartspræst: Pater Per Waagø, O.M.I.

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger.

Program og tilmeldelser:

VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK. 2900 HELLERUP.

## Jøder, kristne og muslimer

Washington DC — Medlemmer af den jødisk-kristne — muslimske triolog har i fællesskab udsendt en erklæring om, at de vil hellige sig studiet af de tre monoteistiske traditioner af abrahamitisk oprindelse for at nå til en forståelse af hver enkelt af traditionerne i sig selv og i relation til de andre.

Triologen føres af personer, der både er teologer og engageret i jødedom, kristendom eller islam. De er ikke officielle repræsentanter for deres religiøse trossamfund.

På baggrund af tre dialoger, der allerede har fundet sted, har gruppen udsendt en foreløbig erklæring hvori det hedder: «I det mindste er vi fælles om den tro, at forståelse snarere end uvidenhed, kendsgerninger snarere end fantasier, og fornuftige samtaler snarere end blindt forudindtagethed skaber et sikrere grundlag for fred blandt vore trossamfund».

Gruppen mener også, at religionen kan spille en stor rolle for »løsningen af de konflikter, der plager verden i dag, både i Mellemøsten og andre steder«.

*Katolsk Orientering*

## KARDINALENS HUND LIKTE IKKE LITURGIREFORMEN

Kardinal Grey, erkebiskop i Edinburgh, er en pasjonert hundeelsker. Han fortalte nylig om sin forrige hund, som var heller liturgisk konservativ. «Hun ble alltid med meg til messen», fortalte kardinalen. «Men da vi gikk over til engelsk etter konsilet, hørte den bare de første ordene og løp. Hun ville aldri gå til kirken mer, hun var i høy grad en venn av den tridentiske messe.»

*(Catholic Herald)*

## PAVENS REISEPLANER

Paven dro ikke til Filippinene likevel i februar, slik vi, og mange andre katolske tidsskrifter, meldte. Men om vi skal tro kilder i Vatikanet, ser hans reiseplaner for 1980 slik ut: I april eller mai til Zaire (det land i Afrika med flest katolikker), Ghana (hvor kirken i år har 100-års jubileum) og Kongo, (ca. 40 % katolsk); i juli til Brasil (verdens største katolske land); og i november til Filippinene (Asias eneste katolske land).

*(Catholic Herald)*

## LITAUEN

Nesten 150.000 katolikker i Litauen har undertegnet en petisjon til Leonid Bresjnev og krevd tilbake den katolske kirken i Klaipeda. Kirken ble bygget mellom 1956 og 1960 med offisiell tillatelse. Da den var ferdig, ble den overtatt av myndighetene.

*(Catholic Herald)*



*Felles interesser mellom Islam, Jødedom og Kristendom.*

## Kramer mot Kramer . . .

*(Forts. fra side 16)*

og medspillere sterkt inn. Kanskje den fineste prestasjonen kommer fra Meryl Streep i rollen som Joanna. Hun har atskillig mindre å spille på enn eks-ektemannen Ted, og leverer likevel et spill som er en opplevelse. Howard Duff som Teds hardkokte advokat leverer også en fin prestasjon.

Alt i alt en opplagt publikumssuksess, og denne gang også en *berettiget* suksess. Det hender jo ikke bestandig . . .

*Christian Boe Astrup*



**A/S NORSKE SHELL**

**FYRINGSOLJE**

**Leverandør til de fleste  
katolske institusjoner  
i Norge**

Ved bestilling av olje:

02-19-12 00 - Service 02-19 12 20

Missel de la Semaine, kr. 250,—.

Fra Cistercian Publications:

Bernard of Clairvaux: On the Song of Songs I, kr. 45,50.

—>— On the Song of Songs II, kr. 36,50.

—>— On the Love of God, kr. 12,—.

Jean Leclercq: Bernard of Clairvaux and the Cistercian

—>— Spirit, kr. 45,50.

—>— Contemplative Life, kr. 59,20.

—>— Aspects of Monasticism, kr. 91,—.

Aelred of Rievaulx: Spiritual Friendship, kr. 44,—.

Spirituality of Western Christendom, kr. 65,—.

An Aquinas Reader, kr. 30,—.

Henri de Lubac: Corpus Mysticum, Eucharistie und Kirche  
im Mittelalter, kr. 145,—.

Valen Senstad: Kristen Dogmatikk, kr. 148,—.

Dietrich Bonhoeffer: Et liv i fellesskap og Bibelens  
bønnbok, kr. 65,—.

Vera Molland: Helg og høytid i hjemmet, kr. 59,—.

Grete Børsand Heyerdahl: Idéhistoriske Smuler, kr. 54,—.

Vi har sikret oss følgende bøker fra St. Olav Forlag

til Mammut-salget som startet 14. april:

Kjærlighetens Evangelium, ill. Weidemann, før: kr. 150,—.

nå: kr. 95,—.

Rieber-Mohn: Menneske først, kristen så, før: kr. 50,—.

nå: kr. 25,—.

v. Doornik: Frans av Assisi, en profet for vår tid, før: kr. 37,—.

nå: kr. 20,—.

## ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 5, Oslo 1. Tlf. 20 72 48.

Åpent kl. 9—16, lørdager 9—14.

## FRANSK KARDINAL BESØKER KINA

Kardinal Roger Etchegaray, erkebiskop i Marseille, besøkte Kina i februar og mars. Under det to-ukers besøket hadde han samtaler bl.a. med Ulan-Hu i kommunistpartiets politiske kontor og med Xiao Xianfa, leder for regjeringens avdeling for religiøse spørsmål. Dette er første gang det er samtaler mellom kinesiske kommunistledere og en kardinal. Senere skal også kardinal Franz König fra Wien besøke Kina.

(Catholic Herald)

## PROTEST MOT ABORT

Biskop Paul Hagarty av Nassau, Bahama-øyene, sendte i slutten av februar ut et hyrdebrev om de ufødtes rett til livet.

(Catholic Herald)

## HVIS HONDURAS

ønsker å unngå pinefulle omveltninger og opprivende uro, må dets ledere være villige til å forandre de urettferdige strukturer som holder det store flertall av befolkningen nede i fattigdom, sa erkebiskop Hector Santos av Tegucigalpa nylig i en tale til de væpnede styrker. Det har i den senere tid vært friksjoner i forholdet mellom kirke og stat etter utvisningen av en amerikanskfødt misjonær.

(Catholic Herald)

## KARDINAL ADVARER PILEGRIMER

Sevillas erkebiskop, kardinal Jose Maria Bueno y Monreal, har advart utenlandske pilegrimer mot oppslutning om Palmar de Troya, hvor det sies at Jomfru Maria har åpenbart seg.

Kardinalen er bekymret for utviklingen i Palmar de Troya, hvor en selvbestaltet karmelittorden av det hellige ansikt har samlet seg rundt Clemente Dominguez, en blind mann som hevder å være pave.

Kardinalen kom med lignende advarsler i 1970, 1972 og 1976. Nå som bevegelsen driver en PR-kampanje, finner han det nødvendig å minne om at fordømmelsen og advarselen fra 1970 fremdeles er gyldig.

Bevegelsen rundt Dominguez kommer med de samme innvendinger mot det 2. Vatikankonsil som den tradisjonalistiske bevegelse anført av den suspenderte erkebiskop Lefebvre, men går mye lenger idet den forkaster pave Paul VI og alle hans etterfølgere som ugyldige. De forledet for en del år siden en vietnamesisk biskop til ulovlig å vie nye biskoper. Vietnameseren ble ekskommunisert, men har senere forsonet seg med kirken.

Økonomiske bidrag fra utlandet har gjort det mulig for bevegelsen å investere i landeiendommer i Spania.

(Catholic Herald)

## FULLE PRESTESEMINARER I POLEN

Korridorene må tas i bruk i polske presteseminarer for å finne sengeplass til de mange som studerer til prest. Intet tyder på at myndighetene akter å gi tilatelse til å utvide sovesalene.

Ifølge de polske biskopers pressetjeneste er det nå 5.845 seminarister i landet, 520 mer enn ifjor. Det virker som om interessen for prestegjæringen er blitt omtrent fordoblet siden den polske pave ble valgt.

De polske biskoper er glade for den fortsatte økning, men mener at det fremdeles er stort behov for prester, særlig i byregionene.

(Catholic Herald)

## TRE ÅRS KIRKEOKKUPASJON

Tilhengerne av den suspenderte erkebiskop Lefebvre har nylig feiret tre-årsdagen for okkupasjonen av kirken St. Nicolas de Cardonnet i Latinerkvarteret i Paris.

(Catholic Herald)

FORSIKRINGSsAKTIEsELsKAPET  LIVSsORSIKRINGSsELsKAPET  
**VESTA HYGEA**

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

## SØR-AFRIKANSK KIRKELEDER FRATATT PASSET

Sør-afrikanske myndigheter inndro 4. mars passet til lederen for Det sør-afrikanske kirkerådet, den svarte biskopen Desmond Tutu. Årsaken er hans gjentatte kritikk av landets raseskillepolitikk. Kirkenes Verdensråd har oppfordret kirkene til å protestere mot dette.

Biskop Desmond Tutu sammenlignet nylig styret i Sør-Afrika med en som sitter på stranden og tror han kan stanse bølgen. Under et besøk blant annet i Norge i fjor høst tok han sterkt avstand fra den tanken at apartheid-systemet kan brytes ned ved at andre land investerer i Sør-Afrika, og så stiller betingelser om bedre kår for de svarte innbyggerne.

Uten pass kan ikke biskop Tutu gjennomføre reiseprogrammet for de nærmeste tre månedene, meldes det. Han skulle blant annet ha ledet en «håpets pilegrimsferd» fra Sør-Afrika til Jerusalem.

Etter at flere kirkelige organer med kritisk holdning til apartheid har blitt forbudt de siste årene, har Det sør-afrikanske kirkerådet (SACC) klart stått for en kristen begrunnet kritikk av myndighetenes politikk. SACC er et fellesorgan for de fleste kirkesamfunnene i Sør-Afrika. Biskop Tutu er selv anglikaner.

Nylig ble det meldt at SACC's informasjonsbulletin, Ecunews, skulle komme klarere inn under rådets ledelse. Under sin redaktør Mike Phalase har Ecunews lenge vært rådets viktigste talerør til utlandet. Det er ennå ikke klart hvordan omleggingen vil virke inn på redaksjonens frihet.



## VATIKANRADIOEN MED NYHETER PÅ NORSK:

Vatikanets Radio utvider noen av sine sendinger, blant annet til de skandinaviske land.

Fra og med påskedag sender Vatikanets radio tre ganger i uken et 20 minutters program på skandinaviske språk.

Norsk/dansk HVER MANDAG klokken 19.15.

De svenske utsendinger blir hver onsdag og de finske hver fredag.

Den norske redaktør for Vatikanets utsendinger er stud. teol. Claes Tande og det sendes på følgende bølgelengder:

41 m (7155 kHz), på 31 m (9625 kHz) og på 25 m (11715 kHz).

## BRASILS BISKOPER FORBEREDER PAVEBESØK

Brasil's 300 biskoper møttes nylig for å planlegge pavens reise i Brasil i juli. Paven kommer til Brasil på president Figueiredos invitasjon. Brasil har 100 millioner katolikker, mer enn noe annet land i verden.

I sentrum for reisen blir antagelig Den Eukaristiske Kongress i den tredje uken av juli. Kongressen finner sted i kardinal Lorscheiders erkebispeby Fortaleza. Det er også foreløpig tenkt at paven skal besøke Recife (Helder Camaras erkebispedømme), Manaus (i Amazonas), hovedstaden Brasilia, Sao Paulo (7 mill. innbyggere), Rio de Janeiro, Mariavalfartsstedet Aparacida og Curitiba.

(Catholic Herald)

## BASKISKE PRESTER APPELLERER TIL PAVEN

2550 baskiske prester har appellert til paven i sin protest mot den spanske politikk i Baskerland. Prestene ber paven å kreve løslatelse av alle politiske fanger og om å protestere mot bruken av tortur i fengslene. Samtidig overrakte de til den pavelige utsending en rapport om bruken av tortur mot baskiske fanger i 1979.

## ITALIENSKE BISKOP FOR RETTEN

På grunn av sin motstand mot abort skal biskopen av Padua i Italia, Girolamo Bortignon, prøves for retten. Han ble anmeldt av sosialistpartiets stedlige sekretær for å ha oppvakt forakt for de offentlige institusjoner og lover og de offentlige myndigheters virksomhet, idet han i et hyrdebrev hadde kalt den italienske abortlov en «avskyelig forbrytelse».

## ECUADORS KARDINAL KRITISERER REGJERINGEN

Erkebiskopen i Quito (Ecuador), kardinal Pablo Munoz Vega, har appellert til landets politikere om å blegge deres indre stridigheter og oppfylle deres løfter om å bedre de sosiale kår og utbygge demokratiet.

Jaime Roldes, president siden august 1979, har fått sine lovutkast for å utvikle småindustri, bekjempe inflasjonen og øke eksporten, blokkert i parlamentet av sin egen svigerfar, Assad Bucaram, som er regjeringspartiets parlamentariske leder. Bucarams egne forslag avvises i sin tur av presidenten.

— Når landets fremste politikere tar tilflukt til feilinformasjon og manipulering av mediene for å sverte sine motstandere, er den politiske ærlighet som grunnlag for det nasjonale liv i fare, sa kardinal Munoz. — Løgn i politikken fører til vold og politisk selvmord.

Kardinalen håpet det ville bli mulig å gjennomføre fredelige reformer i 1980. Politikernes nåværende holdning kan lett føre til voldsutbrudd. — Almenheten lar seg ikke forføre av løfter om halve løsninger av vanskelige problemer.

## RUSSISK-ORTODOKS MISJONSBISKOP FEIRET

Russisk-ortodokse i Moskva, Sibir og Alaska har nylig markert sin vel fremste misjonærs 100-års dødsdag, biskop Innokentij Popov. Popov ble født i 1797 ved Irkutsk, og ble i 1842 misjonsbiskop for Nordøstsibir og Alaska, etter flere års misjonsarbeid på Aleutene. Han regnes som Kamtsjatkas, Aleutenes og Alaskas apostel. Som metropolit i Moskva fra 1870 opprettet han tallrike bispedømmer, misjonsklostre, skoler og seminarer i rikets østlige deler.

ORDENSSØSTER BORTFØRT på Filipinene. Søster Sylvia Gonzales Enriquez (25) ble den 11. januar bortført på Mindanao sør i Filippinene. Man antar at muslimske rebeller er ansvarlige for bortførelsen.

(KNA)

# Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst

Med tre forretninger i sentrum.

Vika Terrassen — Stortingsgt. 22 — N. Slottsgt. 25

## NYE TRIKS I KIRKEKAMPEN I TSJEKKOSLOVAKIA

Det tsjekkosllovakiske politi har i den senere tid tatt i bruk nye metoder i den alminnelige kamp mot kirken. En rekke katolske prester har ikke gjort militærtjeneste, fordi de militære myndigheter fant dem uskikket. Nå vil politiet gjøre gjeldende at hvis de er uskikket for militærtjeneste, er de også uskikket til å kjøre bil.

Aksjonen kan forverre den allerede meget anstrengte situasjonen i kirkens soknearbeid. Prestemangelen er stor, p.g. a. at tilgangen til teologiske studier holdes på et kunstig lavt nivå av myndighetene. En konsekvens er at en sokneprest kan ha opptil ti menigheter å ta seg av, og da er et førerkort uunnværlig.

En annen metode for å legge kjepper i hjulene for prestene, er stadig å stoppe dem for angivelig å ha brutt fartsgrensen. Slik kan de hindres i å komme tidsnok til gudstjenester og andre tilstelninger, samtidig som de belastes med strenge bøter.

## FORHANDLINGER MELLOM VATI- KANET OG TSJEKKOSLOVAKIA UTEN RESULTATER

Forhandlingene mellom Vatikanet og de tsjekkosllovakiske myndigheter i januar ble resultatløse, men vil bli tatt opp igjen på et senere tidspunkt.

Den katolske kirkes situasjon i Tsjekkoslovakia er meget vanskelig. Bare i Albania og i deler av Sovjetunionen undertrykkes den hardere i østblokken. Vatikanets østpolitikk, som i de fleste østblokkland har ført til mer frirom for kirken, har bare hatt ubetydelige resultater i Tsjekkoslovakia.

Myndighetene i Tsjekkoslovakia betrakter de katolske prester og biskoper som statsembetsmenn (de lønnes — meget dårlig — av staten), og mener dermed de kan innsette og forflytte dem etter eget forgodtbefinnende. Vatikanet vil ikke godta statlig innblanding i bispeutnevnelser. Så de fleste av Tsjekkoslovakias bispedømmer er uten biskoper.

Forhandlingene mellom Roma og Praha i 1977 slo feil nettopp p.g.a. denne uenighet. Praha tilbød da å slippe til Vatikanets kandidat til erkebispedømmet Trnava (Slovakia), i bytte mot deres egen kandidat til erkebispedømmet Brno (Mähren). Denne hestehandelen ble avvist av Roma.

## ¼ Kr. Madsens Bok- og Papirhandel

Leppen - Bryggen 5 - Telefon (05) 21 14 82

BERGEN

## DYADE

Tidsskrifter hører mange ganger til en redaksjons hodepine. Av forskjellige årsaker, ikke minst kvalitetsmessige. Et tidsskrift som man imidlertid ikke kommer utenom i dagens Norge er DYADE. Selve tittelen lyder veldig beskjeden men innholdet er det ikke, heller ikke den måten det hele er disponert og lagt opp på. Dyade er et norsk tidsskrift for kultur, filosofi og psykologi og utgis med støtte av Norsk Kulturråd. Det inneholder i aller høyeste grad leseverdige artikler innenfor ovennevnte emneområde og utkommer 6 ganger årlig. Hvert nummer koster 15 kr, men de er verdt å ofre på et tidsskrift av den karakter.

For å nevne litt om den spennvidde bladet har, kan man for eksempel peke på at man har behandlet emner som Amnesty Internasjonal, gestaltterapi, eksistensialisme, litteratur som f. eks. Dylan, samisk kultur og historie. I det siste nummer har man kastet seg over personlig frigjørelse eller politisk kamp, m. m. At det også er plass til en rekke interessante bokanmeldelser er naturligvis ganske givet. — Sist men ikke minst spiller selve serveringen av det hele en meget stor rolle. — Det er et tidsskrift for de som har interesser ut over det almene og som setter pris på at et tidsskrift i seg selv kan være et stykke kultur, som for eksempel DYADE.

*Svend Aage Rasmussen.*

På den danske katolske biskops vegne innbys norske medkristne til retrete på Sostrup kloster på Jylland 22.—28. juni eller 29. juni til 5 juli 1980.

Retretene ledes av Pater Albert Raulin O.P. og Pastor Lars Messerschmidt.  
Pris dkr. 625.

## FAMILIEMESSEN ER DAGENES HØYDEPUNKT

Tilmelding må skje med det første og absolutt innen 1. mai, da plassen er begrenset.

Forespørsler rettes til Ebba Falk, Katolsk Bispekontor, Bredgade 69 A, DK-1260 København K, tlf. 095/45/01 116080.

REAKSJONENE PÅ Vatikanets forholdsregler mot den sveitsiske teolog Hans Küng er mange og heftige. Küng ble i desember fratatt sitt kirkelige læreopdrag fordi flere punkter av hans teologi var uklare i forhold til eller i strid med kirkens tro. Fra Østerrike, Tyskland, USA, Kanada og Nederland bl.a. er det kommet heftige protester, men det er også mange som støtter Vatikanets tiltak i de samme land. (KNA)

EN AV de markanteste personligheter blant USAs biskoper, erkebiskop Fulton Sheen, døde nylig, 84 år gammel. Han ble kjent som «TV-biskopen». I 1930 startet han et radioprogram, The Catholic Hour, og snart gikk han over til TV og ble meget populær. Han trakk seg tilbake i 1969, etter å ha vært hjelpebiskop i New York og senere biskop i Rochester, med den personlige tittel erkebiskop. (KNA)

## JUBILEUM HOS ELISABETHSØSTRENE

I året 1880 kom de første tre St. Elisabethsøstre til Norge og begynte sitt arbeid i Hammerfest.

Jubileumsåret ble innledet med en høymesse selebrert av biskop Gran i søstrenes kapell på Nordstrand d. 13/3.

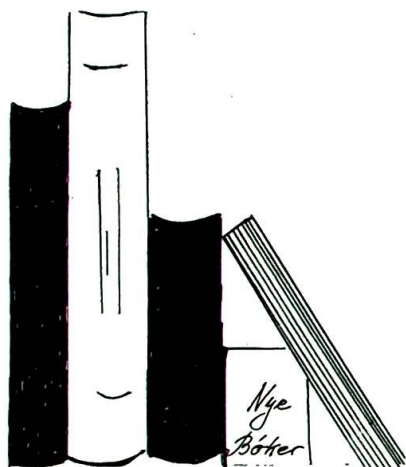
I Hammerfest ble jubileet markert med en høymesse d. 16/3 hvor våre tre biskoper konselebrerte. Om kvelden var det festmøte med menigheten.

Senere på året vil jubileet også bli feiret i de andre menigheter hvor søstrene arbeider.

Den 30. april d.å. er det 600 år siden den hellige Katharina av Siena døde.

Legdominikanerne har i løpet av vinteren fordypet seg i Katharinas liv og lære, og ved et miniseminar 18.—19. april vil 4 legdominikanere legge frem resultatet av dette arbeide.

Den 18. april holdes miniseminaret i Dominikus fra kl. 19—ca. kl. 21, den 19. april på Katharinahjemmet fra kl. 11.30—ca. kl. 13.30.



## Betlehem og Golgota

**B**oken er egentlig ingen ny bok. Likevel kan man glede seg over at disse hymner nå er blitt oversatt til norsk. For de fleste er den hl. Romanos Melodos et ukjent navn, hvilket ikke er underlig når man vet at han kun blir minnet i Østkirken. Innledningen samt de små innledningene til hver hymne er derfor en god hjelp til bedre forståelse for denne form for litteratur. Blant de mange hymner skrevet av Romanos, har Rolf Johansen valgt ut fire, som er av særlig betydning i Jesu liv og i de kristnes tro. I to av dem er også Maria en sentral skikkelse: hymnen til «Kristi fødsel» klarlegger forholdet mellom Gud og Maria: «Moderens Fader ble frivillig Hennes Sønn» (II, 1 — s. 53); i «Maria ved korset» blir samme tanke til refreng: «Min Sønn og min Gud». Lidelseshistorien blir berettet i «Kristi lidelser» og refren-

get henviser til selve betydningen av hans lidelser: Kristus lider og dør på korset forat «Adam skulle juble», det vil si for menneskenes frelse. Dette er også en hentydning til neste og siste av disse fire hymner, «Den tomme graven», hvor sorgen blir til fryd. Høydepunktet ligger i stansa X-XV hvor den oppstandne Jesus viser seg for Maria fra Magdala (X) og hvor den første gruppe som tror på oppstandelsen, skildres (XV). Den oppstandne Jesus tar del i dialogen slik at refrenget «Han (Du), de falnes Oppstandelse» blir i stansa XI og XIV til Jesu egne ord: «Jeg, de falnes Oppstandelse». Hymnen slutter med stansa XXIV som er en bønn, som Romanos selv retter til den oppstandne Jesus samtidig som han priser Gud.

Med disse fire hymner prøver Rolf Johansen å gi oss en kort innføring i den ortodokse kirkens liturgi. Tre av disse hymner ble skrevet og komponert til bestemte dager: 25. desember, Langfredag og Påskedag. Men hvordan de ble brukt får vi ikke vite fordi «musikken, sangen, den kirkelige bakgrunn, ikke kan reproduseres eller gjengis her» (s. 41) og fordi gresk og norsk er to vidt forskjellige språk. Likevel lyktes det Rolf Johansen å gi en viss rytme til gjendiktningen av samtlige hymner. Til tross for dette er det beklagelig å måtte si at selve innledningen er den del av boken som har lidd mest under oversetterens arbeide. Rent teknisk sett kunne det ha vært en fordel med en korrekturlesning til: antallet trykkfeil av alle slag er alt for høyt til ikke å virke irriterende på leserne. Men alt kan ikke skyldes typografiske feil: i disse årene hvor økumenismen innehar

### HJELP UNKFI!

UNKF har igjen fått en sivilarbeider til Sekretariatets arbeid i Akersveien 5. Nå trenger vi en hybel til ham og hans etterkommere. Situasjonen er prekær! Kan noen hjelpe oss med dette og på den måten gjøre en god gjerning for ungdomsarbeidet. Det vi leter etter er et lite, men hensiktsmessig «kryppinn» med toalett, dusj, kokemuligheter og kjøleskap til ca. 500,—/mnd. Det bør helst ligge sentralt.

Eventuelle henvendelser kan rettes til:

UNKF's sekretariat, Akersveien 5, Oslo 1, tlf. 20 72 65.

På forhånd takk for hjelpen.

en betydelig plass i mange kirkesamfunn blir man overrasket over at så mange sider — alle som angår teologien og teologien — utgjør et slags forsvarsverk for den ortodokse kirke. Helt konsekvent skriver Rolf Johansen «den ortodokse Kirken» med stor bokstav (unntatt s. 25, trykkfeil!) mens de andre kirkesamfunnene skrives med liten bokstav eller blir nevnt slik at man lett kunne tro det er oppstått en ny kirke som på side 32: «(..) i den romersk-katolske og protestantiske kirken». Heller ikke er det særlig vellykket plutselig å gi uttrykk for en personlig mening som denne: «(..) ofte kan en dårlig forkynter som begir seg ut på større oppgaver enn han er skikket til, ødelegge mer enn han bygger» (s. 28).

Man kunne ønske seg en ny utgave av denne boken med den samme oversettelsen, en revidert innledning og enda flere og nøyaktigere fotnoter.

Betlehem og Golgota. Fire byzantinske hymner av den hellige Romanos Melodos. Gjendiktning ved Rolf Johansen. Oslo. Solum forlag A/S, 1977. 136 s.  
*Solange de Batz, O.P.*



THRONSEN & CO.  
BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo  
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

# Strammere kurs overfor Teen-age ekteskaper

*Teen-age ekteskaper er ikke noe nytt. Det er initiativet til ekteskapet, som er anderledes og dermed også ansvar og modenhet. Kirken ser sin oppgave i å verne om både ekteskap og mennesker og må derfor ta stilling til teen-age ekteskapet som et moderne fenomen.*

I bispedømmet Charlottetown i Canada er der utsendt nye regler for indgåelse af ægteskaber mellem teen-agers. Dette er et forsøg på at nedsette det store antal mislykkede ægteskaber blandt helt unge ægtepar.

Ifølge de nye regler, der trådte i kraft i oktober i år, kræves der, hvis blot en af de to, der ønsker at indgå ægteskab er 19 år eller derunder, en endelig godkendelse fra bispekontorets side, efter at først sognepræsten har godkendt det. Reglerne er vedtaget for at hjælpe præsterne til at kunne afgøre, om parret er rede til at påtage sig et livslangt ægteskabs forpligtelser.

De nye regler er blevet godt modtaget, siger p. Eric Duun, bispedømmets kansler. »Den eneste reaktion, vi hidtil har mødt, er: »Det var da på tide!«

## Forhastet valg

Reglerne sætter de unges tro i forgrunden. Hvis præsten ved samtaler med parret får det indtryk, at der absolut ingen tro findes hos nogen af parterne, vil dette blive betragtet som grund til ikke at tillade dem at indgå kirkeligt ægteskab. Hvis der derimod er tvivl med hensyn til parrets tro, skal tvivlen komme dem til gode.

I en beretning om teenage ægteskaber i bispedømmet gives der udtryk for alvorlig bekymring over, at mange af disse unges ægteskaber efter

kort tid går i stykker, og dette fører til »uoprettelig skade i disse unges liv, fordi de har truffet et forhastet valg og for tidligt er gået ind til et liv, de ikke var forberedt til«.

## De unges forældre

De nye regler kræver at teen-agers kontakter deres sognepræst mindst en måned før det planlagte bryllup. Præsten skal lære det unge par at kende for at kunne afgøre, om der er alvorlige vanskeligheder, problemer eller ægteskabshindringer. Han skal også sætte sig i forbindelse med de unges forældre, og hvis de bor for langt væk, skal en anden præst i deres nærhed tage samtalen med dem. Meningen med at tale også med forældrene er at forklare dem vanskelighederne i forbindelse med ganske unges ægteskab og også at høre forældrenes mening om deres søns eller datters egnethed til nu at indgå ægteskab.

Visse situationer — f.eks. graviditet, umodenhed eller et ønske om at slippe ud af uheldige familieforhold — kan gøre det nødvendigt at henviser til en rådgivningsinstitution.

## Forberedelseskursus

Hvis en præst beslutter sig til at nægte et par tilladelse til at indgå kirkeligt ægteskab eller råder til at udsætte det, »må han gøre det venligt og taktfuldt«, hedder det i regulativet. Hvis en præst godkender ægteskabets indgåelse, skal han sende en indberetning til bispekontoret, hvor hans beslutning efterprøves, inden tilladelsen gives. Reglerne kræver også, at parret deltager i et ægteskabs forberedelseskursus.

*Katolsk Orientering*

BEGRAVELSESBYRÅET

**TS** Jacobsen *9/8*

Ullevålsvn. 1

TELEFON \* 20 79 05

Alltid telefonvakt

Vi kommer i konferanse  
Ordner alt

Egen parkeringsplass

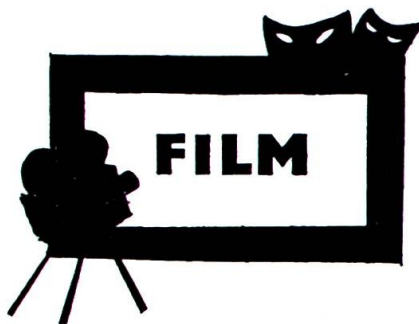
## SCHUBERT MESSE I G-DUR

fremføres i St. Olavs kirke i Oslo søndag 20. april kl. 19.00.

Medvirkende: Filharmonisk Selskaps kammerkor med solister, Oslo Handelsstands orkester. Dirigent Arne Novang.

De skandinaviske redaktører av de katolske tidsskrifter har holdt møte i København nylig. Man finner, at man har felles interesser på mange områder og selvom man inntil nå bare har holdt ett møte, hvor man bare kunne skissere et evt. fremtidig samarbeide besluttet man i hvert fall, at den norske redaktør skulle dekke begivenhetene omkring Olsok-jubileet og møtet i Osnabrück i juni. Neste møte mellom de skandinaviske katolske pressefolk finner sted i juli måned i Stockholm.

DEN BRASILIANSKE TEOLOG Leonardo Boff, som underviser ved det teologiske fakultet i Petropolis, blir muligens i nærmeste fremtid fratatt sitt Missio Canonica (Kirkelige læreoppdrag), slik også den sveitsiske teolog Hans Küng (Tübingen, Vest-Tyskland) i desember. Boff er, sammen med Küng og den nederlandske teolog Schillebeeckx (som i desember var i Rom for å forklare visse sider ved sin teologi) medlem av ledelsen av det internasjonale teologiske tidsskrift Concilium. Han er en talsmann for den såkalte frigjørings-teologi. Boffs teologi er blitt fordømt av en brasiliansk kardinal, Vicente Scherer (Porto Alegre), mens andre, som Evaristo Arns (Sao Paulo) støtter ham. (KNA)



## Kramer mot Kramer

Nasjonalitet: Amerikansk

Hovedroller: Dustin Hoffman,

Meryl Streep, Justin Henry

Manus: Robert Benton, etter en roman av Avery Corman

Regi: Robert Benton

«Er fedre bedre mødre?» spør det tyske bladet «Der Spiegel» i en artikkel om «Kramer mot Kramer». Slikt er jo umulig å svare generelt på, men få er vel uenige i at mulighetene enkelte ganger kan være til stede. Riktignok krever det en solid dose mannsnot, — av det rette slaget, for å være både far og mor for et barn. Det gjelder såvel kvinner som menn. Likevel blir mannen ofte den som må forlate barna når et ekteskap går i oppløsning.

I «Kramer mot Kramer» blir vi presentert for Ted og Joanne Kramer. Gift i åtte år, med en sønn, Billy, på seks. Så en dag får fruene i huset nok av mannens «er-jeg-lykkelig-så-er-dere-lykkelige» - holdning, pakker kofferten og drar. Tilbake står far og sønn, som må bygge en ny tilværelse sammen. Filmen handler om den perioden da tilværelsen til de to blir tømret sammen. Så kommer mo-



Far og sønn, Justin Henry og Dustin Hoffman i en av de fine små scenene fra kjøkkenet.

ren tilbake. Hun har bygd opp sin identitet, fått seg jobb, og er klar til å overta sønnen igjen. Ted protesterer, og det tidligere ekteparet må møte hverandre til en ydmykende scene i retten før den endelige avgjørelsen blir tatt.

Så langt handlingen. Det er ingen grunn til å røpe sluttpoenget.

Det ser ut til at «myke» filmer om skilsmisser, menneskelig frigjøring og mellommenneskelige forhold er det siste store fra Hollywood. Filmen «The Champ» som gikk på kinoene for kort tid siden tok opp omtrent det samme temaet som «Kramer mot Kramer». I begge filmene vil moren ha tilbake sin mindreårige sønn etter en tids fravær. Forholdet far/sønn har naturligvis utviklet seg til det aller beste mens moren har vært borte. Og sønnen er i begge tilfelle et usedvanlig praktkeksemplar med en forbausende høy modenhet.

Men her slutter også likheten. For hvor «The Champ» forfaller til slimete sentimentalitet, klarer «Kramer mot Kramer» å holde hulkingen tilbake. Historien om familien Kramer

blir fortalt på en intelligent og fin måte, og filmen virker derfor mer ekte og engasjerende på undertegnede enn det meste av «myke» filmer fra filmfabrikken, «The Champ» innbefattet.

De tre blad Kramers edle følelser blir nesten for pyntelig. Det er vel tvilsomt om alle skilsmisser og påfølgende tretter om barn(a) skjer på en så verdig måte som i «Kramer mot Kramer». Det eneste unntaket er som nevnt scenen i retten, men her er det jo advokatene som råder, og da blir det jo noe annet...

Dette er først og fremst Dustin Hoffmans film. I rollen som Ted får han nok å spille på, og som den bunnsolide kunstneren han er, benytter han samtlige muligheter. Justin Henry som guttungen Billy gjør en fin jobb, selv om jeg ikke ønsker å slutte meg til koret av lovprisninger som er kommet ganske enkelt fordi gutten er så ung. Å lokke frem talentet (som utvilsomt er der for Justin Henrys vedkommende) er en vel så stor oppgave, og her kommer regissør

(Forts. side 10)

## ST. OLAV

Katolsk tidsskrift for  
religion og kultur

### Medarbeidere:

Svend Aage Rasmussen, ansv.

Claes Tande  
Aage Hauken, O.P.  
Chr. Boe Astrup  
Ester Mikalsen

### Redaksjonens adresse:

Akersveien 5, Oslo 1.  
Redaktøren treffes best torsdager kl. 9—10, tlf. 20 72 48, (privat 032/53 373).

### Ekspedisjon:

Akersveien 5, Oslo 1.  
Kontortid 9—16,  
lørdag 9—14. Tlf. 20 72 48.

Abonnement (direkte eller gjennom postkontorene).  
Kr. 85,— pr. år.  
For halvår kr. 45,—.  
Utlandet utenfor Skandinavia kr. 100,— pr. år.  
Annonser 10 dager før utgivelsesdagen.  
24 numre årlig.  
Postgiro 20 46 480